

Προκλήσεις στην Οικονομική Επιστήμη και σύνδεσή τους με τη διδασκαλία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Αποστόλης Φιλιππόπουλος
Τμήμα Οικονομικής Επιστήμης
Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Νοέμβριος 1, 2022

Περιεχόμενα

- Κάποιες βασικές έννοιες
- Ένα (πιθανό) λογικό πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος
- Ύλη μικροοικονομικής
- Ύλη μακροοικονομικής
- Εργαλεία
- Ανοικτά θέματα και «προκλήσεις» στην οικονομική επιστήμη

Κάποιες βασικές έννοιες

- Περιορισμένοι πόροι (scarcity) ...
- ... και άρα η σημασία των περιορισμών (resource και budget constraints)
- ... και άρα οι έννοιες του εφικτού και του κόστους ευκαιρίας (feasibility and opportunity cost)
- Αλληλεπίδραση (game interactions, prisoners' dilemma, tragedy of the commons, gains from cooperation)
- Κόστος και όφελος σε κάθε επιλογή/απόφαση (cost-benefit)
- Κίνδυνος/risk (πιθανότητες) and αβεβαιότητα/uncertainty (precautionary behavior and policy space)

Ένα (πιθανό) λογικό πλαίσιο διδασκαλίας του μαθήματος ...

- Η μεμονωμένη αγορά
- Πολλές αγορές μαζί ή το σύνολο της οικονομίας
- ΟΚ, αλλά είναι τα παραπάνω Efficient? Ethical?
- Αποτυχίες του μηχανισμού της αγοράς (market failures)
- Ανάγκη για οικονομική πολιτική
- Αποτυχίες της οικονομικής πολιτικής (policy failures)

Κλασική ύλη Μικροοικονομικής

- Συνάρτηση ζήτησης (Q_d) / Συνάρτηση προσφοράς (Q_s)
- Ισορροπία-ανισορροπία και ο ρόλος των τιμών
- Καταναλωτής (σχέση με Q_d)
- Επιχείρηση (συνάρτηση παραγωγής, κόστος, έσοδα - σχέση με Q_s)
 - Η επιχείρηση στον πλήρη ανταγωνισμό
 - Η επιχείρηση ως μονοπώλιο
 - Η επιχείρηση στο μονοπωλιακό ανταγωνισμό και στο ολιγοπώλιο (game interactions)
- Αποτυχίες του μηχανισμού της αγοράς και οικονομική πολιτική (price controls, κλπ)
- Αποτυχίες της μικροοικονομικής πολιτικής

Κλασική ύλη Μακροοικονομικής ή η «συνολική» οικονομία

- ΑΕΠ, πως το μετράμε, τα επί μέρους στοιχεία του και ποιοι παράγοντες τα επηρεάζουν, γιατί μας ενδιαφέρει ως δείκτης
- Ένα χρήσιμο εργαλείο: AD και AS (είναι κάτι σαν Qd και Qs απλά ...)
- Η οικονομία βραχυχρόνια (AS σχεδόν οριζόντια ...)
- Η οικονομία μεσοπρόθεσμα (AS θετική κλίση και κάθετη κλίση στο NL ...)
- Η οικονομία μακροχρόνια (αλλαγή στο NL, ανάπτυξη, προϋποθέσεις & εμπόδια, ιστορικά data)
- Προσθέτοντας διεθνές εμπόριο και χρηματοοικονομικές συναλλαγές

Κλασική ύλη Μακροοικονομικής (συνέχεια)

- Αποτυχίες του μηχανισμού αγοράς και ο ρόλος της μακροοικονομικής πολιτικής
 - Δημοσιονομική πολιτική (demand-side, supply side, effectiveness-multipliers)
 - Νομισματική πολιτική (interest-rate, quantitative, effectiveness-multipliers)
 - “nexus” νομισματικής με δημοσιονομική – data από το 2008
- Αποτυχίες της μακροοικονομικής πολιτικής (έμφαση στα κίνητρα)
- Διακυμάνσεις - ανεργία - πληθωρισμός - στασιμοπληθωρισμός - δημόσιο χρέος, εξωτερικό χρέος και βιωσιμότητά τους - κρίσεις και πτωχεύσεις - βιώσιμη ανάπτυξη - ανισότητα - data
- Διεθνής συνεργασία (τι είναι η ΕΕ και η ΕΖ και τι κάνουν) - data

Εργαλεία (και ένα μήνυμα για τις σπουδές τους)

- Συναρτήσεις, παράγωγοι, μέγιστα/ελάχιστα, κλπ
- Πιθανότητες/στατιστική
- Data

Ανοικτά θέματα και “προκλήσεις” στην οικονομική επιστήμη

- Ανάπτυξη (engines?), ανισότητα και ανασφάλεια (τι είδους οικονομική πολιτική?)
- Δημογραφικό (και δημοσιονομικές προβλέψεις)
- Κλιματική αλλαγή (και δημοσιονομικές προβλέψεις)

- Bigger public sectors από 2008 και μετά (size and PSE)
- Ποιο είναι το όριο στο δημόσιο χρέος?
- Ποσοτική νομισματική πολιτική (QE) – free lunch?
- Fiscal rules (OK in second-best world, but conditional on what?)
- Ατομικά κίνητρα και institutional quality (βελτίωση τους?)